

Vattenfall Eldistribution AB
c/o Rejlers Sverige AB
samrad@rejlers.se

Kompletterande undersökningssamråd inför ansökan om ledningskoncession för nya 130 kV kraftledningar mellan Hedenlunda - Oxelösund, delsträcka Kottorp – SSAB i Nyköpings och Oxelösunds kommuner

Länsstyrelsens synpunkter

Allmänna synpunkter

Länsstyrelsen i juni 2019 har lämnat samrådsyttrande i undersöknings/avgränsningssamråd avseende hela sträckan mellan Hedenlunda och Oxelösund (SSAB) (bilaga). Länsstyrelsen hänvisar i följande delar till tidigare yttrande;

- Samförläggning med annan infrastruktur
- Förutsättningar för avgränsningssamråd
- Behov av landskapsanalys
- Tekniska förutsättningar
- Riksintressen
- Kartunderlag

När det gäller avsnittet i Länsstyrelsens yttrande om ”alternativredovisning – studerade och bortvalda alternativ” anser Länsstyrelsen som tillägg till tidigare yttrande att beskrivningen av markkabelförläggning, som alternativ för delsträckor behöver breddas. I underlaget ges endast en generell beskrivning av tekniska svårigheter som en markkabelförläggning kan medföra. Någon avvägning mot de vinster, i form av exempelvis, minskade intrång i möjligheten att bedriva rationellt jord- respektive skogsbruk och hushållning med brukningsvärd jordbruksmark respektive minskad påverkan på landskapsbilden ges inte. Länsstyrelsen ser att underlaget behöver belysa om markförläggning kan vara ett alternativ att tillgå i delsträckor där motstående allmänna intressen finns.

I underlaget anges att stråkförslagen inte berör något Natura 2000-område. Länsstyrelsen anser att bakgrunden till denna bedömning behöver redovisas för några sträckningsalternativ, vad gäller befarad risk för påverkan på Marsviken - Marsäng (SE0220115). Se vidare under rubriken ”Naturmiljö”.

Ämnesvisa synpunkter

Naturmiljö

Synpunkter gällande naturmiljö och artskydd kvarstår från Länsstyrelsens yttrande 2019-06-14 (bilaga).

För att bättre kunna bedöma den nya ledningens påverkan på naturmiljön behöver tänkt utformning av kraftledningen längs hela sträckan vara utförligare. Det måste av handlingarna tydligt framgå hur den luftbarriär som ledningen skapar kan komma att se ut och hur den eventuellt avviker från de nuvarande förhållandena. Både när det gäller val av stolpar och bredd på ledningsgatan, om den behöver breddas.

I samrådshandlingarna anges att en fågelinventering planeras. Länsstyrelsen bedömer att särskilt fokus på inventeringar bör läggas på flyttfågelrörelser och hur detta kan komma att påverkas av den nya ledningen.

Information från egna fågelinventeringar bör kompletteras med befintliga data och kunskap om fågellivet vid Marsviken - Marsäng och flyttfågelrörelser därifrån till Oxelösund. Länsstyrelsen hänvisar bl.a. till publikationer av Föreningen Södermanlands Ornitologer samt en rapport om Koncentrationer av hotade termikflyttande fåglar i Fennoskandia av Per Hansson, Umeå Universitet (https://www.umu.se/globalassets/organisation/utan-fakultetstillhorighet/arktiskt-centrum-vid-umea-universitet/arctic-publications/hansson_flaskhalsar_190109.pdf)

Längs hela sträckan och i synnerhet längs sträckan mellan SSAB och Stjärnholm bör MKB:n fokusera på att klargöra ledningens konsekvenser som luftbarriär för flyttande fåglar. Eftersom samtliga fåglar omfattas av bestämmelserna i 4 § artskyddsförordningen bör MKB:n redovisa konsekvenserna för det ovan beskrivna flyttfågelstråket och redovisa hur man kan säkerställa att ledningen inte kommer i konflikt med bestämmelserna i 4 § artskyddsförordningen.

Sträckan Kottorp till Stjärnholm

Utifrån befintligt underlag är länsstyrelsens bedömning ur naturvårdssynpunkt att alternativ 1 att föredra. Detta utifrån att alternativet inte berör några kända skogliga naturmiljövärden och att den inte skapar en ny luftbarriär i ett öppet landskap med betydande antal rastande och flyttande fåglar.

Vidare anser länsstyrelsen att för genomförande av alternativa sträckningar 2, 3 och 4 saknas en redogörelse för sökandens bedömning att dessa alternativ inte påverkar Natura 2000-området Marsviken - Marsäng (SE0220115). Särskilt vikt bör tas till områdets betydelse för rastande och flyttande fåglar.

Genomförande av alternativen 2 och 3 är problematisk utifrån den påverkan de innebär på nyckelbiotopen Hästhagsberget (N8375-1994). Det krävs även ett förtydligande om eventuell påverkan på sumpskogsobjekt och nyckelbiotop Kvarndammen (N5284-1996).

Sträckan Stjärnholm till SSAB

Längs sträckan mellan Stjärnholm och SSAB ligger ledningen i stort sett vinkelrätt mot ett väldokumenterat flyttfågelstråk som under framförallt hösten passerar det aktuella området mot sydväst. Stråket nyttjas av stora mängder fåglar under hösten och det aktuella området utgör en så kallad flaskhals där fåglarna på grund av de geografiska förutsättningarna

koncentreras i en smal korridor. Bland annat nyttjar många termikflyttande rovfåglar denna rutt. Passagen över vattenområdena i nordost gör att många av termikflyttarna kommer in lågt över Brannäshalvön och fortsätter mot sydväst. Så kallade flaskhalsar är särskilt känsliga för störande konstruktioner i luften och det finns således en uppenbar risk att höga ledningar vinkelrätt mot flygriktningen i detta område kommer att innebära en påtaglig störning för dessa flyttfåglar.

Längs sträckan Stjärnholm till SSAB är det enligt Länsstyrelsens bedömning av avgörande betydelse att man eftersträvar att den nya ledningen så långt möjligt utformas som den befintliga ledningen vad gäller höjd och stolptyp. Om man kan uppnå detta sker ingen egentlig förändring av hur förhållandena ser ut idag och en ny ledning skapar därmed inte en ny högre luftbarriär som kan komma i konflikt med bestämmelserna i 4 § artskyddsförordningen.

Av ovanstående följer att Länsstyrelsen, för sträckan Stjärnholm till SSAB, förespråkar val av stolptyper som kan hålla ledningarna så lågt som möjligt även om det innebär att en något bredare ledningsgata behöver tas i anspråk. Utifrån de exempel på olika stolptyper som redovisas i samrådsunderlaget förefaller dubbelportalstolpe med horisontal fasplacering vara mest lämplig för att minimera höjden på ledningen längs sträckan Stjärnholm till SSAB. Exempelen på stolpar med vertikalplacerade fasor bedöms vara olämpliga längs denna sträcka då de ger en högre ledning som riskerar att en ny högre barriär i luften skapas som kan innebära att ledningen kommer i konflikt med bestämmelserna i 4 § artskyddsförordningen.

Kulturmiljö

Länsstyrelsen konstaterar att sträckningsalternativen inte berör riksintresse för kulturmiljövården. Länsstyrelsen konstaterar att alternativ 1 riskerar att få störst påverkan på kulturmiljön. Det föreligger en risk för att ännu inte upptäckta fornlämningar förekommer i området. Underlag för beslut om arkeologisk utredning skickas till Länsstyrelsen som avgör omfattningen av den arkeologiska utredningen.

Beslut om arkeologisk utredning fattas enligt 2 kap 11 § kulturmiljölagen (1988:950). Den arkeologiska utredningen ska enligt kulturmiljölagen bekostas av företagaren.

Förorenade områden

Länsstyrelsen vidhåller myndighetens bedömning i tidigare yttrande. Längs sträckan Kottorp-SSAB finns ett antal objekt upptagna i Länsstyrelsens databas över potentiellt förorenade områden, det så kallade EBH-stödet, men i det kompletterande underlaget för den specifika sträckan har ingen information om risk för påverkan på förorenade och potentiellt förorenade områden tillförts.

Risk och säkerhet

Avseende risk- och säkerhetsaspekter hänvisar Länsstyrelsen till tidigare avgivet samrådsyttrande (bilaga), med följande tillägg:

I detta samrådsunderlaget går det inte att utläsa var ett nytt ställverk kan komma att placeras vid Stjärnholm, varför Länsstyrelsen allmänt upplyser om att planeringen ska ta hänsyn till klimataspekter, i detta fall främst skyfallssituationer. Runt Stjärnholm finns i Länsstyrelsens GIS-underlag ett antal så kallade lågpunkter utpekade. Lågpunkter riskerar

att översvämmas vid skyfall. Översvämningar vid skyfall skulle kunna ha en påverkan på stolpplaceringar, när översvämningen sjunker undan kan det erodera marken med påverkan på stabiliteten.

Länsstyrelsen påtalar att för byggnadsverk med en höjd över 20 m, som hamnar inom flygplatsers MSA-tytor så ska berörda flygplatserna alltid tillfrågas om risken för påverkan. I det här fallet hamnar stolpkonstruktioner inom Skavsta och Norrköpings flygplatsers MSA-tytor (MSA står för Minimum Sector Altitude). Länsstyrelsen delar Trafikverkets synpunkter avseende säkerhet utefter vägar och järnvägar.

Pågående markanvändning – jord- och skogsbruk

Jord- och skogsbruk är enligt 3 kapitlet 4§ miljöbalken av nationell betydelse.

Länsstyrelsen konstaterar att det i underlaget saknas underlag för att bedöma i vilken mån möjligheten att bedriva rationellt jord- respektive skogsbruk och hushållning med brukningsvärd jordbruksmark påverkas av olika sträcknings- och utformningsalternativ, som jämförelser mellan en ny sträckning och samförläggning med befintlig infrastruktur respektive jämförelser mellan luftledning och markkabel.

Beskrivning av ärendet

Vattenfall Eldistribution AB har 2020-03-16 genom ombud översänt handlingar för kompletterande undersökningssamråd enligt 6 kapitlet 24 - 25§§ miljöbalken. Ansökan avser nätkoncession för linje (tillstånd) för nya 130 kV kraftledningar mellan Hedenlunda - Oxelösund, delsträcka Kottorp – SSAB (Oxelösund). Delsträckan berör Nyköping och Oxelösunds kommuner. Anledningen till det kompletterande samrådet anges i underlaget vara att nya sträckningsalternativ identifierats. I undersökningsunderlaget redogörs för fyra olika sträckningsalternativ på sträckan Kottorp - Stjärnholm och en bedömning av deras respektive miljöpåverkan. Sökanden har inte i detta skede förordat något sträckningsalternativ. På sträckan Stjärnholm – SSAB redogörs för en delvis ny utredningskorridor.

Länsstyrelsen har lämnat yttrande 2019-06-14 över undersökningssamråd för nya 130 kV kraftledningar för hela sträckan mellan Hedenlunda och Oxelösund (bilaga).

Det framgår inte av underlaget för delsträckan om ledningarna kommer att sambyggas i gemensamma stolpar, men i samrådsunderlaget för hela sträckan Hedenlunda – Oxelösund framgick detta. Länsstyrelsen har därför utgått ifrån detta vid bedömningen av delsträckans alternativ.

Länsstyrelsen har tagit del av yttrande 2020-04-02 från Trafikverket.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Samråd enligt 6 kapitlet 24 - 25§§ miljöbalken.

Information

Enligt 7 kapitlet 28 § miljöbalken krävs tillstånd för åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön inom ett Natura 2000-område. Beroende på vilka alternativa stråk som väljs kan alltså åtgärden leda till krav på ansökan om ett särskilt tillstånd för åtgärd som påverkar ett Natura 2000-område enligt 7 kapitlet 28 § miljöbalken.

Beroende på valda alternativ av de föreslagna ledningsstråken kan förbuden enligt 4 § artskyddsförordningen komma att aktualiseras. Eventuell dispens från förbuden i 4 § artskyddsförordningen enligt 14 § i samma förordning hanteras av Länsstyrelsen. Om artskyddsfrågan blir aktuell kan bedömas först i ett senare skede när stråket har fastställts och åtgärderna beskrivs mera i detalj.

Samråd enligt 12 kapitlet 6 § miljöbalken kan krävas för sådana ingrepp i naturmiljön som inte reglerats i ledningskoncessionen. Samråd anmäls till Länsstyrelsen.

Ledningsåtgärder inom strandskyddsområde kan kräva dispens från strandskyddsbestämmelserna enligt 7 kap. miljöbalken. Dispens söks hos berörd kommun.

Ledningsåtgärder inom område som omfattas av generellt biotopskydd kan kräva dispens från biotopskyddsbestämmelserna enligt 7 kap. miljöbalken. Dispens söks hos Länsstyrelsen.

Åtgärder inom vattenområde kan kräva tillstånd till vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken. Samråd inför eventuell ansökan hålls med Länsstyrelsen. Vi rekommenderar att detta görs tidigt i planprocessen.

Länsstyrelsen informerar om att det krävs samråd enligt kulturmiljölagen med Länsstyrelsen när detaljerna kring markingreppens omfattning är klarlagda för ett eventuellt beslut om arkeologisk utredning.

Beslutande

I handläggningen har samråd skett med Per Flodin och Jan Hägg (natureskydd), Per Gustafsson (kulturmiljö), Ebba Sellén (förorenade områden) samt Fredrik Nilsson (risk- och säkerhet).

Rune van den Brink
Infrastrukturhandläggare

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Så här hanterar länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Kopia till

Nyköpings kommun
Oxelösunds kommun

Bilaga:

Länsstyrelsens yttrande 2019-06-14 över undersökningssamråd

Vattenfall Eldistribution AB
c/o Rejlers Sverige AB
samrad@rejlers.se

Undersökningssamråd inför ansökan om ledningskoncession för två sambyggda 130 kV-ledningar mellan Hedenlunda och Oxelösund i Flen, Katrineholm, Nyköping och Oxelösunds kommuner

Länsstyrelsens synpunkter

Allmänna synpunkter

Samförläggning med annan infrastruktur

Generellt gäller att det ur kulturmiljö- och naturmiljösynpunkt är att föredra att en ny kraftledning i möjligaste mån kan följa redan ianspråkstagna ledningsgator och vägar eftersom etablerandet av nya sträckningar innebär betydande ingrepp i landskapet och naturmiljön samt kan innebära stora ingrepp i intakta kulturmiljöer.

Förutsättningar för avgränsningssamråd

Av underlaget framgår att samrådet även ska avse avgränsning av kommande miljökonsekvensbeskrivning. Länsstyrelsen kan, med hänsyn till de brister avseende underlag för bedömning av projektets miljöpåverkan som vi redovisar, inte lämna en fullständig redogörelse för vår syn på hur konsekvensbeskrivningen bör avgränsas. Detta kan lämpligen åtgärdas om vi, i samband med begäran om vårt beslut om projektets miljöpåverkan, utifrån det då kompletterade underlaget, ges möjlighet att lämna ytterligare synpunkter på avgränsningen.

Behov av landskapsanalys

I underlaget beskrivs om förväntad påverkan på kulturmiljö liksom landskapsbild att projektet bedöms medföra måttliga konsekvenser. För kulturmiljö anges att när den slutliga sträckan bestäms så tas hänsyn till intressen för kulturmiljön. För påverkan på naturmiljön anges att påverkan kan till stor del begränsas i samband med att ledningens sträckning slutligen bestäms i övrigt lokal påverkan.

Länsstyrelsen saknar i sammanhanget underlag i form av en översiktlig landskapsanalys där områden med överlagrande upplevelsevärden (natur, friluftsliv, kulturmiljö, landskapsbild) pekats ut, beskrivs och bedöms ur känslighets-/tålighetssynpunkt.

Detta underlag behövs för att möjliggöra ett ställningstagande till projektets samlade miljöpåverkan. Exempel på områden vi redan nu kan se behöver ingå är Kiladalen, Båven, Husby-Oppunda, Arnö - Oxelösund, men det kan vara ytterligare områden som berörs. Analysen bör även innehålla fotomontage för att illustrera alternativa passager genom

dessa områden. Länsstyrelsen deltar gärna i en dialog kring hur landskapsanalysen kan utformas.

Tekniska förutsättningar

För att Länsstyrelsen ska kunna bedöma miljöpåverkan och förutsättningarna att ta hänsyn till utpekade värden så behöver anläggningsbeskrivningen kompletteras med måttuppgifter avseende anläggningshöjder för presenterade tekniska utföranden samt behov av utökad ledningsgatebredd vid parallell förläggning med befintliga ledningar och vägar. Det framgår inte i vilken utsträckning befintliga ledningsstolpar kan komma att användas. Vidare saknas uppgift om den nya ledningen att gå på samma höjd som den befintliga vilket kan påverka bedömningen av intrång i landskapsbilden.

Vidare behöver tänkta generella utformningsalternativ för luftledningar vid passager av sjöar, vattendrag, våtmarker, odlingsmark och områden med svårframkomlig topografi redovisas.

Alternativredovisning – studerade och bortvalda alternativ

Miljökonsekvensbeskrivningen ska innehålla uppgifter om alternativa lösningar. Under rubriken ”studerade och bortvalda alternativ” redovisas översiktligt och kortfattat vilket urval som föregått samrådet. Länsstyrelsen anser att redovisningen behöver utvecklas i fråga om bortvalda lokaliseringalternativ vid valet att förlägga anslutningspunkten till Hedenlunda och skälen för detta. Även skälen för att välja bort övriga sträckningsalternativ kan behöva förklaras något mer ingående, varför fortsätter t.ex. inte alternativ 2B vidare söderut en längre sträcka?

Riksintressen

Enligt underlaget berörs flera riksintresseområden för kulturmiljövården, naturvården och friluftslivet av de olika sträckningsalternativen. I underlaget saknas en samlad och preciserad bedömning av om dessa områden, med utgångspunkt i deras värdebeskrivningar kan antas riskera att skadas av åtgärden.

I förteckningen av riksintressen för kommunikationer saknas uppgift om att järnvägen Sala-Eskilstuna-Oxelösund (TGOJ-banan) är av riksintresse. Vidare saknas uppgift om vilka vägar inom utredningsområdet, som är av riksintresse.

För riksintresseområdet Skavsta flygplats leder Trafikverket ett arbete med precisering av riksintresset och dess avgränsning vilket kan behöva beaktas i det fortsatta arbetet.

Underlaget skulle vinna på att en karta över berörda riksintressen för kommunikationer lades in.

I Södermanlands län har Energimyndigheten pekat ut mark- och vatten i anslutning till 400 kV-anläggningar (ledningar och regionnätstationer) som riksintresse för eldistribution.

I underlaget saknas uppgift om att Natura 2000-områden även är utpekade som riksintresse enligt 4 kapitlet 8§.

Kartunderlag

Kartorna i samrådsunderlaget är svårtolkade. Det hade t.ex. varit bra om det på karta tydligt framgick var sträckningen planeras i eller parallellt med befintliga kraftledningar respektive var sträckningarna går i helt nya stråk.

Ämnesvisa synpunkter

Naturmiljö

I underlaget saknas uppgift om att naturinventeringar kommer att genomföras. Länsstyrelsen anser att en konfirmerande naturvärdesinventering bör göras när valet av sträckningsalternativ gjorts och att resultatet tas med i miljökonsekvensbeskrivningen.

Forskning visar att kraftledningsgator även kan ha positiv effekt på naturvärden, t.ex. för fjärilar och kärlväxter. Exempel på sådan forskning finns från Centrum för Biologisk mångfald (CBM)

<https://www.slu.se/centrumbildningar-och-projekt/centrum-for-biologisk-mangfald-cbm/forskning/forskningsprojekt/forskning-arkiv/kraftledningsgator/>

Detta kan behöva beaktas vid val av sträckningsalternativ för att minska projektets miljöpåverkan.

I de fall som de aktuella ledningsalternativen påtagligt skadar eller försämrar befintliga naturmiljövärden eller om naturmiljövärden helt förloras bör lämpliga kompensationsåtgärder föreslås. Mera ingående resonemang om synen på behov av kompensationsåtgärder saknas i samrådsunderlaget.

Avsnittet ”Naturmiljö” redovisar kända ”objekt” av intresse för naturmiljön, men där saknas resonemang om vilken effekt eller påverkan som den planerade kraftledningen kan komma att få i de olika fallen.

Redogörelsen och jämförelsen av förekomster under rubriken ”skyddade arter” visar enbart rödlistade arter, något som i sig inte innebär att de är ”skyddade”. De arter som omfattas av ett formellt skydd regleras inte genom rödlistning, utan i Arskyddsförordningen (2007:845). I det fortsatta arbetet bör man istället utgå från arter som omfattas av den.

Tabellen som visar antal observerade arter och antalet rödlistade arter är inte till någon större hjälp i bedömningen av de olika alternativen eftersom det inte framgår vad för organismer det är frågan om. Det är stor skillnad på den inverkan kraftledningen har på en vedsvamp på ett träd gentemot häckningar och flyttningsrörelser av stora rovfåglar eller betydande rastplatser för andfåglar och tranor. En sökning efter arter inom en 200 m korridor är möjligen relevant för förekomster av kärlväxter, svampar, lavar och mossor, men för fåglar behöver sökningen breddas till förslagsvis 1000 m i vardera riktning (2 km bredd) för att fånga upp områden med större koncentrationer.

I samrådsunderlaget saknas en analys av nya luftledningars påverkan på fåglar i form av nyskapade barriärer i luften. I underlaget anges att negativ påverkan av de nya ledningarna i huvudsak uppstår i samband med anläggningsarbetet och redovisar inget resonemang om nya ledningars påverkan på naturmiljön efter att de anlagts och tagits i drift.

Av de sträckor som redovisas i underlaget finns det några alternativ med förslag på nya ledningar som enligt Länsstyrelsens bedömning riskerar att få betydande negativa konsekvenser för naturmiljön.

- Alternativet 1C korsar ett område av sjön Långhalsen mellan Ålspångaviken och Gripensnäsaviken med stor betydelse för fågelfaunan, både för häckande och rastande fåglar som rör sig mellan de två sjöarna.
- 1E (i SO) och 2C påverkar delvis ett område med stor betydelse som rastlokal vår och höst för framför allt svanar, gäss och tranor.
- Samtliga dragningar korsar Kilaåns dalgång, vilket är ett område som kräver stor hänsyn till fågellivet. Oavsett val av sträckning bör nedgrävning utredas som alternativ vid passagen av Kilaåns dalgång.
- I sträckningen från Arnöleden in mot Oxelösund (SSAB) bör nedgrävning eller dragning i befintlig ledningsgata utredas. Detta gäller framför allt förslaget på ny luftledning för sträckan från Sundsör till SSAB. Söder om Aspa gård korsar sträckningen ett av länets främsta flyttfågelstråk. Flyttande rovfåglar kommer här in på låg höjd från kusten och går in i termik över land här för att dra vidare söderut. Länsstyrelsen bedömer att det är uppenbart att en luftledning i den föreslagna ”nya” korridoren in mot SSAB skapar en ny barriär som försvårar passagen för framför allt flyttande rovfåglar och påtagligt ökar risken för fågelkollisioner.

Kulturmiljö

Länsstyrelsen konstaterar att flera delstråk kommer att beröra områden som utgör riksintressen för kulturmiljövården. Påverkan på dessa riksintressen behöver utredas i den fortsatta planeringsprocessen.

Av de sträckor som redovisas i underlaget kommer framförallt 1C men också 2A att gå genom områden, med även för Södermanlands del ovanligt mycket fornlämningar. Sträckningen 1C går rakt över Oppunda härads vikingatida tingsplats med de runstensmonument som hör dit. Båda dessa sträckor kommer att kräva stora arkeologiska insatser om ledningsdragning här blir aktuell. Dessa två förslag är därför olämpliga ur kulturmiljösynpunkt.

De flesta av de föreslagna sträckningarna kommer att kräva att arkeologiska utredningar med hänsyn till förekomst av hittills okända fornlämningar görs. Vidare ska alla kända fornlämningar som ligger inom 50 meter från det i den fortsatta samrådsprocessen valda sträckningsalternativet redovisas.

Risk- och säkerhet

Länsstyrelsen antar att Försvarmakten fått ta del av samrådet för att kunna göra en bedömning om eventuell påverkan på totalförsvarets intressen, exempelvis befintliga eller framtida skyddsobjekt.

I samband med att ny infrastruktur för elkraft anläggs bör det övervägas eventuella åtgärder för att öka robusthet och redundans för samhällsviktiga verksamheter där så är möjligt.

Ur ett sårbarhetsperspektiv är en markförlagd ledning att föredra, speciellt mot antagonistiska hot, vissa delsträckor kan vara mer sårbara än andra där nedgrävda ledningar ger ett större skydd mot denna typ av hot.

I områden där annan infrastruktur i form av vägar och järnvägar skulle kunna påverka en ledning genom dominoeffekter vid olyckor, påkörning av ledningsstolpar vid avåkning/urspårning, bör dessa risker planeras bort där så är möjligt.

Förorenade områden

I samrådsunderlaget redovisas inte vilka förorenade och potentiellt förorenade områden som berörs av de förslagna alternativa stråken för förläggningen av ledningen. Längs stråken finns ett stort antal objekt upptagna i Länsstyrelsens databas över potentiellt förorenade områden, det så kallade EBH-stödet.

Länsstyrelsen bedömer att det i miljökonsekvensbeskrivningen behöver framgå vilka förorenade och potentiellt förorenade områden som berörs av det stråk som förordas samt av de alternativa stråken. Detta bör även visas tydligt i kartform.

Vidare krävs att de arbeten som kan bli aktuella inom förorenade och potentiellt förorenade områden beskrivs, vilka försiktighetsmått som avses vidtas med hänsyn till förorenade områden samt vilka konsekvenser för miljön som den sökta verksamheten förväntas medföra i och med verksamhet inom förorenade och potentiellt förorenade områden.

För att Länsstyrelsen ska kunna bedöma den sökta verksamhetens lämplighet krävs att föroreningssituationen utreds och att ovanstående frågor besvaras i miljökonsekvensbeskrivningen.

Pågående markanvändning – jord- och skogsbruk

Jord- och skogsbruk är enligt 3 kapitlet 4§ miljöbalken av nationell betydelse. Länsstyrelsen konstaterar att det i underlaget saknas underlag för att bedöma i vilken mån möjligheten att bedriva rationellt jord- respektive skogsbruk och hushållning med brukningsvärd jordbruksmark påverkas av olika sträckningsalternativ.

Vattenverksamhet

Av underlaget framgår att anmälan om vattenverksamhet enligt 11 kapitlet miljöbalken kan bli aktuell. En bedömning av åtgärdernas påverkan på möjligheten att uppnå miljökvalitetsnormen för vatten behöver göras i dessa fall och redovisas i miljökonsekvensbeskrivningen.

Beskrivning av ärendet

Vattenfall Eldistribution AB har 2019-05-28 genom ombud översänt handlingar för undersökningssamråd enligt 6 kapitlet 24 - 25§§ miljöbalken. Ansökan avser nätkoncession för linje (tillstånd) för två nya 130 kV-luftledningar (nominell spänning) mellan transformatorstation CT35 i Hedenlunda och transformatorstation vid SSAB i Oxelösund. Projektet berör Flen,

Katrineholm, Nyköping och Oxelösunds kommuner. Ledningarna sambyggs enligt underlaget i gemensamma stolpar (två branscher) men enskilda koncessioner avses att sökas. I undersökningsunderlaget redogörs för olika sträckningsalternativ och bedömningen av deras respektive miljöpåverkan. Sökanden har inte i detta skede förordat något sträckningsalternativ.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Samråd enligt 6 kapitlet 24 - 25 §§ miljöbalken.

Upplysning

Enligt 7 kapitlet 28 § miljöbalken krävs tillstånd för åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön inom ett Natura 2000-område. Beroende på vilka alternativa stråk som väljs kan alltså åtgärden leda till krav på ansökan om ett särskilt tillstånd för åtgärd som påverkar ett Natura 2000-område enligt 7 kapitlet 28 § miljöbalken.

Beroende på valda alternativ av de föreslagna ledningsstråken kan förbuden enligt 4 § artskyddsförordningen komma att aktualiseras. Eventuell dispens från förbuden i 4 § artskyddsförordningen enligt 14 § i samma förordning hanteras av Länsstyrelsen. Om artskyddsfrågan blir aktuell kan bedömas först i ett senare skede när stråket har fastställts och åtgärderna beskrivs mera i detalj.

Samråd enligt 12 kapitlet 6 § miljöbalken kan krävas för sådana ingrepp i naturmiljön som inte reglerats i ledningskoncessionen. Samråd anmäls till Länsstyrelsen.

Ledningsåtgärder inom strandskyddsområde kan kräva dispens från strandskyddsbestämmelserna enligt 7 kap. miljöbalken. Dispens söks hos berörd kommun.

Ledningsåtgärder inom område som omfattas av generellt biotopskydd kan kräva dispens från biotopskyddsbestämmelserna enligt 7 kap. miljöbalken. Dispens söks hos Länsstyrelsen.

Åtgärder inom vattenområde kan kräva tillstånd till vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken. Samråd inför eventuell ansökan hålls med Länsstyrelsen. Vi rekommenderar att detta görs tidigt i planprocessen.

Länsstyrelsen informerar om att det krävs samråd enligt Kulturmiljölagen med Länsstyrelsen när detaljerna kring markingreppens omfattning är klarlagda för ett eventuellt beslut om arkeologisk utredning.

Beslutande

I handläggningen har samråd skett med Olle Hörfors (kulturmiljö), Ebba Sellén (förorenade områden), Fredrik Nilsson (risk- och säkerhet), Klas Fredriksson (jord- och skogsbruk) samt Jan Hägg och Per Flodin (naturskydd).

Rune van den Brink
Infrastrukturhandläggare

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

2019-06-14

407-4506-2019

Så här hanterar vi dina personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på

<https://www.lansstyrelsen.se/sodermanland/om-lansstyrelsen-i-sodermanland/om-webbplatsen/sa-hanterar-vi-dina-personuppgifter.html>.

Kopia till:

Flens kommun

Katrineholms kommun

Nyköpings kommun

Oxelösunds kommun